DE ORIGINE ANIMALIUM, ET MIGRATIONE POPULORUM,

Scriptum ABRAHAMI MILII.

Ubi inquiritur, quomodo quaque via Homines cæteraque Animalia Terrestria provenerint; & post Deluvium in omnes Orbis terrarum partes & regiones: Asiam, Europam, Africam, utramque Americam, & Terram Australem, sive Magellanicam, pervenerint.

GENEVÆ:

Apud PETRUM COLUMESIUM.

M. DC. LXVII.

Quomodo, quâque viâ homines & cætera Animalia terrestria provenerint; & pervenerint in omnes orbis terrarum partes ac regiones, Asiam, Europam, Africam, utramq; Americam & Terram Australem, sive Magellanicam.

Enerositas ea excellens est humanæ mentis, quod non se sistit aut velut alligata detinetur, ut bruta animantia, ad unum aliquem locum in quo pedes figunt, nihil dum excedentem; sed instar ætherii spiritus aut cælestis Angeli vento citius dispatiatur, per Cælum, Terram, Mare, creata omnia & increata: ut abdita eruat, difficilia penetret, & ignota scrutetur atque capiat, inque semet velut thesaurum recondat. Non tamen hominum omnium menti generositas hæc, & cuncta perquirendi, quæ in sinu naturæ latent aviditas æque inest: sed aliqui per socordiam, alii per luxuriam, alii per gulæ ventrisque obsequium hæc præstantissima prærogativa, supra reliqua

animalia sibi concessa, semetipsos defraudant, & in brutorum capacitatis angustias se penè contrudunt.

Inter alia, quorum inquisitionis mentes illæ erectiores & pellucidiores sunt cupidæ, est illa præclara indagatio, *Quomodo, quaque ratione tam homines, quàm animalia cætera, præsertim terrestria, Orbis terrarum singulas partes inhabitatum pervenerint.* Agitatur hæc quæstio curiosius inter eruditos: non tantum cum aliis, sed & ab unoquoque quasi secum apud animum suum. Atque in eo inquirendo pro ingenio suo divino mentes peregrinantur per cælum, maria, extimasque terras.

Non potuit verò mens mea quiescere, quin de verisimilitudine hujus quid esset, disquireret. In quo fateor non ubique insisto vestigiis aliorum, qui de eo aliquid in lucem protulerunt; neque ad eandem cum ipsis sententiam subsisto; sed hîc illic ab iis abscedo, quò me filum aut norma rationum ducit.

De ortu & origine hominum; quibusque in sedibus, quaque ratione ab initio collocati sint, indeque in alias regiones progressi, minor est dubitatio; sed magna de brutis animalibus, terrestribus præsertim quadrupedibus.

De hominibus dispiciamus ad initium, Et quidem, cum eorum habitaculum, & velut ingens prædium divesque quædam villa

villa sit universus mundus, & quicquid in eo est, opulentum quoddam peculium suppellexque; volupe fuerit de ejus prima origine & ædificatione aliquid enarrare. Mens humana vagata extra divinos Mosis & reliquos sacræ Scripturæ libros, sequuta naturæ suæ fallax & corruptum lumen, tanquam meteorum quoddam ignis fatui, mirum est & ridiculum quantum de hoc ortu & generatione rerum creatarum nugetur fabuleturque; nec tantum gregarii quidam Philosophastri, sed & ipsi inter Philosophos principes antesignanique, qui habiti sunt omnis humanæ sapientiæ quasi medulla.

Aristoteles Stigirites, Scholæ Peripateticæ columna culmenque, cujus alioquin in rebus plurimis fuit admirabilis sagacitas, autumavit Mundum esse ingenitum, nec unquam finiendum aut interiturum; hominumque genus ab æterno extitisse, neque ortus principium habuisse: Ejus hallucinatione à vero in hac re abducti fuêre integri Philosophantium greges.

Alii judicarunt sanius, & ad veritatem sacrarum literarum appropinquârunt propius. Nam senserunt à primordio cælum & terram unicam habuisse idæam, eorum naturâ permixtâ, rudem atque indigestam molem, quam vocarunt Chaos. Deinde distinctis invicem corporibus mundum nactum hunc ordinem & formam, quos *Diodor. Sicul. histor. lib. 1. cap. 1.*

videmus. Idque hac ratione; Aërem quidem motum hunc continuum sortitum, separatum à crassa & humida terræ aquæque materiâ, unà cum Sole & reliquis Astris. Humidum vero siccumque, quod in illa prima massa erat, eodem loco stetisse, propter gravitatem: ex humido mare extitisse, ex duriore terram lutosam & instar limi primò mollem effectam: Deinde ardore Solis densiorem evasisse siccamque. Cui Diodoro Siculo videtur testimonium afferre, quod, quum Nili cessat inundatio, limum ab aqua relictum calefaciente Sole in terram durescat. Quod etiam nobis Batavis non est insolitum: quibus multoties talis terræ productio contingit.

Habet hæc sententia multum, quod consentaneum est narrationi Mosis. Uti illud, quod initio rerum terra fuit res informis, nullam adhuc terræ idæam habens; inanis vacuaque ab omni ornatu & forma. Deinde tempore hanc formam cepisse, quam conspicamur. Aliqui etiam Philosophorum rudem illam massam informemque senserunt non tantum in tempore formam accepisse, sed etiam ex nihilo creatam. Hæc quidem rectè & divinæ veritati similia. Ille verò error crassus aliorum, quid chaos illud dixerunt æternum; quum Moses dicat esse ex nihilo à Deo creatum. Qua quidem in re est illud ingens & immane discrimen inter Deum & alios mortales fabros; quod hi

Gen. 1.

hi nihil forment nisi ex præexistente materia, Deus autem mundo non modo formam dedit, sed & materiam fecit. Hallucinatio autem ea est priorum & à sacra scriptura Mosisque dictamine prorsus aliena, initio cælum fuisse permixtum terræ; quum Moses testetur fuisse cælum seorsim & prius creatum; non autem terræ permixtum.

Illud etiam rectè à Philosophis cogitatum, quod aquæ à terrâ sint disjunctæ, & aquæ mare sint, arida vero terra facta. Sed illud minus rectè, & Mosi dissonans, quod humiditas aquarum quasi terræ permixta fuerit, & quasi vaporatione Solis ardore extracta in mare confluxerit: quum Moses testetur terram aquis quasi involutam ac circundatam fuisse; aquas autem à Deo fuisse à terra separatas & in mare congregatas.

Hæc de ortu & prima genesi Mundi. Eamus jam visum, quid sit de origine hominis, mundi totius Domini & Patris Familias. Hîc secus evenit ac cum aliis dominis & eorum ædibus: nam illi plerumque priores sunt, quam ædes, quas sibi parant. Quamquam Deus, tanquam providus humani generis parens, voluit prius huic suæ proli dilectæ prospicere de pulchrâ & bene instructa habitatione, quàm eam conderet, ut quam optime ipsi posset esse simul ac esset.

Qui Mundum æternum ſenſerunt, hominem quoque æternum ſenſerunt: in eo quidem ſacræ Scripturæ convenienter, quod ſimul ac mundus extitit etiam homines orti ſint: ſed de æternitate nugantur & ab ea longe delirant. Rectius alii phyſicæ ſapientes, qui ut Mundum, ſic hominem generationis initium tempore eſſe ſortitum: in eo Scripturæ veritatem aſſequuti; ſed de ratione generationis multum diſſident. Siquidem plerique omnes ſapientes, ethnici, præſertim antiqui Ægyptii, arbitrati ſunt, hominem & reliqua animantia eandem habere originem à terrâ, humore ac Sole: idque hoc modo, quem Diodorus Siculus paulò fuſiùs deſcribit. *Lib. 1. biblior. cap. 1.* *Quod nimirum terræ concreti ſint multi humores: in quibus contectæ ſunt putredines quædam tenui pelliculâ, quæ virtute Solis, ad ſummum productæ, adveniente veluti partus tempore, exutis confractiſque pelliculis educunt omnis generis animantium formas*. Imaginari hic licet, ita ſcilicet Tauros, & Oves, Tigres, Leones, Elephantes excluſos ex his pelliculis, uti alaudæ, paſſeres, columbæ, anates & omne gallinaceum genus prodeunt ex ovis, perrupto pertuſoque roſtris ſuis putamine.

Hanc animalium gignendorum rationem omnium primam confirmari omnino dixerunt eo; quod juxta Thebaidem, Nili ceſſante inundatione, limo ab aqua relicto, & Solis

calore calefacto, ex terra hiatu multitudo murium oriatur, & quidem valde magnorum: quorum (ut Siculus narrat lib. 1. cap. 2.) *homines viderint cum stupore anteriorem partem usque ad pectus & priores pedes moveri animatam; posteriori adhuc informi & nondum inchoatâ.* Quod eodem non prorsus divaricat à vero. Omne enim genus insectarum indies adhuc producitur ex humore putrefacto, aut putrefactis animalibus; ut muscæ, culices, cimices, formicæ & alia ejusmodi animalcula, quæ Scaliger pater solebat vocare *peccata naturæ*. Notum est illud è Judicum libro cap. 14. de apibus & melle procreatis ex cadavere interfecti à Samsone Leonis. Ranas perfectas refert Julius idem se vidisse ortas uno die naturali ex aquis limpidissimis deductis ex hiatu rupium, nullis pridie ovis apparentibus: Exercit. c c c x x i i i. Mures item nasci ex quisquiliis in navi asserit; & in aëre non ex ovo, sed ex genitali aquâ cælesti condensatâ calore ranas natas. Narrat itidem mihi acumen illud singulare Italiæ, in quodam oppido Santonicæ præturæ, tantum ranarum pluisse, ut cumulatim totæ viæ tegerentur. Quin illud addam, quod compertum est plurimis, posse confici industria humana aliqua genera piscium junctis naturalibus causis, quas conjungere oportet. De anguillis conficiendis modum teneo, uti mihi est relatus, nec

celabo qualiſcunque ſit. Menſe Majo, cum largiter rorabit, ſeca aut diſcinde ligone ex campo graminoſo, ante ortum Solis, duos æquales ceſpites, eoſque impoſitos alterum alteri ubi graminoſi ſunt, repone in ipſo margine alicujus piſcinæ, à parte aquilenari, ubi Sol radios ſuos maximè emittit: videbis inde perpullulare quaſi examen pullorum anguillarium ante horas paucas elapſas. Sic quidam cum non pœnitendo fructu piſcinis ſuis anguillarum numeroſam copiam ingenerant. Sic animalia ratione carentia orta ab initio multi veterum Philoſophorum exiſtimavêre.

Differentiæ animalium cauſam hanc attribuunt, juxta Diodori narrationem; quod ea, quæ majorem ſunt ſortica calorem, in ſuperiorem regionem volatilia effecta abierunt. Quæ verò plus terræ continebant, ſerpentia aliaque terreſtria animalia evaſerunt. Naturam aquoſam nacta, in ſui generis elementum delata ſunt, & appellati piſces. Terram deinceps tum Solis ardore, tum ventis indies magis arefactam à gignendis majoribus animalibus (non quidem muſcis, vermibus & aliis inſectis, quæ nempe etiamnum cottidiè à Sole è putredinibus generantur) deſiiſſe: ſed quæ ſemel generata erant, mutua commixtione alios animantes procreaſſe.

Jam verò eundem ortum ac generationem deputarunt illi homines terreſtres, & ſa-

sapientes psychici etiam nobis hominibus: ut scilicet ex latente humore terræ pellicula obducta vi caloris velut in putamine conclusi fotique simus in primo nostro parente, eoque prorepto prodierimus: indeque à primis parentibus quotquot secuti sumus homines commixtione genitorum nostrorum facti simus, quod sumus. Neque mirum igitur, si non sane pro fabula habeatur; quod Leda complexu magni illius Divûm ac hominum Regis Jovis in Cygnum transformati duo ova pepererit, atque ex eorum altero Pollucem & Helenam, ex altero Castorem & Clyennestram, tanquam ex Cygni ovis exclusos esse.

De plantis & arboribus herbisque non ita quis à verò aberraverit fortè, si dicat omnes, etiam maximas cedros & robora, internâ vi matricis terræ à primordio excrevisse, nullâ adhibitâ externâ aut seminatione, aut plantatione facultate hâc initio rerum telluri traditâ. Namque id quotidiana natura multarum plantarum herbarumque novarum asseverat, quæ hîc illic per orbem terrarum potentia cælestis genii, quæ natura est, prorumpunt: calore Solis, tanquam causa activâ, eas genitali sua facultate eliciente & fermante.

In hac opinione de ortu & generatione brutarum plantarumque hoc rectè ac à sacra Scriptura non abhorrens, quod de ter-

ra materiam sui ortus habeant, uti & pisces de aqua. De piscibus ex aqua productis asserit Moses Gen. 1. ℣. 20, 21. quum ait, *Deum jussisse initio, producant aquæ reptilia animantia, atque ita aquas produxisse maximos cetos & omnia animalia repentia scilicet in aquis*, id est natantia. Nam de iis reptilibus quæ in terra repunt asserit Moses ℣. 24. *quod è terra sint producta*. De reliquis terrestribus animantibus incedentibus pedibus versu eodem 24 & 25. asserit, *quod de terra genus suum ducant*. De volatilibus verisimillimum videtur ex Mose, *quod tam ex aqua, quàm terra originem suam habeant*: id doctiores Judæi sentiunt: idque ideo, quod capit. Gen. versu 20. dicatur, *Producant aquæ reptile & volatile, quod volet supra terram*: versu vero 22. cap. 1. & cap. 2. ℣. 19. Moses jungat volatile cæli bestiis agri, dicatque *Deum formavisse tam aves è terra quàm istas*. Unde plerique doctiores Judæos sequuti volucribus ortum attribuunt de terra simul & aqua: alii verò ex sola terra, ob verba versus 22. cap. 1. & 19. cap. 2. alii autem de solâ aquâ, ob versum 20. & 21. cap. 1.

Quid ni autem res ista juxta ipsissima Mosis verba ita se habere possit; ut dicatur quoddam genus avium esse ortum ex aqua & terra junctim; ut cygnos, anseres, anates, querquedulas, mergos & omnes illas

las quæ tam in terra incedunt, quam in aquis natant? Aves autem illas, quæ ab aquis abhorrent easque fugiunt, originem suam habere è sola terra? atque respectu utriusque generis, Mosen his solam terram pro origine tribuere, illis aquam & terram? Certè videntur habere aquatiles illæ aves plus aquei, quam in sola terra sedem suam habentes: carnes tum illarum humidiores & ponderosiores sunt; harum verò ficciores & leviores. Terra porrò per se sicca est, sed aqua aliqua mixta humida & gravior.

Hactenus quidem de eo antiquis Philosophis cum Mose convenit, quod terra & aquæ genialisque cæli Solis præsertim calor, ipsaque limositas & putredo terræ inhærens sint origo piscibus, animalibus terrestribus & avibus. Sed in eo à Mose dissident quod cæcâ quadam opinione existimarint quod elementa illa sensum nullum habentia, à suâ naturâ hanc habeant fœtificandi vim atque energiam; cum Moses innuat, eam ipsis inditam à Deo ejusque potente & omnia efficiente verbo; quo dixit aquæ terræque creatæ; *Producant hæc animalia terrestria & aves, illa pisces & aves aquatiles.* Adeo ut & terra & aquæ sint causa materialis substantiæ omnibus animantibus, Sol, Astra cælique calor causa activa & velut instrumenta, sed Deus causa primaria efficiens. Eam

ob

ob rem Moses diserté addit, Gen. 1. 25. & cap. 2. 19. *Quod Deus fecit & formavit è terra bestias terræ.* Hæc vero de brutorum origine & generatione ita verè se habent; quod ex limo terræ & à calore Solis ad hunc modum ortum suum ducant.

Quid verò antiqui illi & cani mundi sapientes, Philosophi, Gymnosophistæ, Bracmani, Druides de origine & genitura hominis, non modo omnium reliquorum animantium, terræque cunctæ & maris prolis Regis, sed & ipsius terræ, aëris, oceani, cæli astrorumque Domini? Eandem nempe illi assignant, è terrâ, aquâ, putredine, per cæli astrorumque calorem, concretionem coagulationemque. Id opinionis illis attribuit doctus ille Siculus, polyhistor & humanæ sapientiæ pereruditus: scilicet ut mures in Thebaide Ægypti, sic homines primos è limo Nili prorepsisse primò capite, brachiis, pectore & umbilico tenus posteriori parte adhuc informi nec inchoata: quæ postea prodierit.

Diodor. histor. lib. 1. cap. 1. 2.

En quæ phantasia & illusio humani cerebri, somnio ægri non absimilis! Hoc quidem in eo verum, & Mosis revelationi conveniens; terram ejusque glebam fuisse originem materiæ primi hominis, ex qua potentia divina eum formavit, quod ad corpus, carnem & ossa: quæ tum notitia

Gen. 1.

titia videtur illis ſapientibus è longinquo à Moſis philoſophia alluxiſſe, velut coruſcatio quædam fulguris: Sed ut reliqua hominis generatio fuerit, ut pecudum, ovis boviſque: Illius, inquam, qui habet animam divinam, immortalem, numini proximam, affaniæ, amentia! Corpus homini à terra; quod potuiſſet Deus quoque creare ex nihilo, ſicut ipſam terram: ſed placuit id ei, ut ſic doceret hominem, ne ob cæleſtem animam nimis ſe ſuperbè attolleret, memor, quod è dimidio ſit pulvis & cænum. Sed animus ejus, potiſſima ejus pars, quomodo ſic originem ſuam habeat de terra & luto? Ille ſcintilla eſt aut flammula ſpiritus æterni, ſingulari prærogativa ipſi, præ omnibus aliis ſub cælo creatis, à Deo inſpirata, ſpiritibus ætheriis Angeliſque agnata; non mixta & confuſa corpori, ſed eam inhabitans, uti Rex habitat in ſua regia. Eſt illud immotum & inconcuſſum axioma Philoſophorum, *Simile produci à ſuo ſimili*, nec poſſe provenire à re aliqua ſui diſſimile: qui ergo à terra & luto animus, inter quem & illa tanta eſt diſſimilitudo, quanta eſt inter Solem & lutum?

Hominis igitur animæ rationalis & mentis, quibus præcipuè eſt homo, differtque à reliquis omnibus animantium ſpeciebus, purè putè origo eſt à Deo; nihil à terra aut limo & aqua: calor & flam-

flamma, quâ mens ei accensa, spiritus Dei. Proinde est atrox illa & bruta aliquorum ethnicorum Philosophorum audacia, ut & quorundam, quibus doctrina Christiana non est ignota, pronunciare planè, eandem esse originem & progenerationem ex sola terrestri materia & putredine, totius hominis, quæ est brutorum. Cujus inconditæ & prophanæ opinionis Julius Scaliger insimulat Hieronymum Cardanum.

Exercit. contra Cardanum 323.

Quum verò constitutum jam sit, de origine & ortu animantium hominisque; videamus jam porrò, ubi terrarum initio tam hic, quam illa sint orti & collocati; tum quomodo utrique ex primis suis sedibus, per universam terram transierint, ejusque varias regiones repleverint insederintque.

Ubi gentium terrarumque primus ortus fuerit hominum, non minus pleræque gentes fervidè contenderunt; quàm

A. Gellius lib. 3. cap. 11.

Ἑπτὰ ἐριδμαίνουσι πόλεις διὰ ῥίζαν
Ὁμήρου,
Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφὼν, Πύλος,
Ἄργος, Ἀθῆναι.

Litem septem urbes miscent de Patria Homeri;
Cumê, Smyrna, Chius, Colophôn, Pylus, Argos, Athenæ.

utque

Utque hæ ipsæ Athenæ sibi hanc lauream de Homeri patria natalique loco voluerunt vendicare, sic sibi quoque arrogârunt primatum de origine hominum: ab aliis se provenisse noluerunt agnoscere: sese dixerunt Aborigines & Autochtones, ex limo scilicet Peloponesi exrepentes, ut fungos betasque. Ei documento voluerunt Athenienses esse cicadam, quam effigiatam ex auro aut viliori materia gerebant in pileis, non sine ostentatione: ut nempe indicio esset, non minus se terrigenas, quam illud insectum ex cæno, absque patre aut matre ortum est: atque ita à se vicinos aliquot populos exstitisse.

Nullatenus, nullatenus! obstrepunt hic Mosch-Apithresci Ægyptii: Non ita nobis sinemus eripi hanc laudem, quam nobis asserimus deberi, non minus, quàm palmam sibi poscit, qui vincit pancratia certamine Olympico: Nos Aborigines sumus, nos veri Autochtones è terra nostra, non aliter quàm ex matre geniti. Atque ex eo perspicuum posse esse, ajunt, primos homines ab ipso orbis ortu Ægyptum protulisse, quod mures ibi sponte è terra sint prognati; nulla enim orbis parte accidisse eo modo animalia ulla creari. Deinde dicunt, & felicitate atque ubertate soli atq; optimo aëris temperamento, quæ genuit, suapte natura, facillimè nutrire: namque præbere eam ad promptum cibum arundinum radices, loton & fabam

Diodor. Sicul. lib. 1. cap. 2. fabam Ægyptiam, multaque alia ad victum hominum comparata. Sic aliæ quædam gentes penes se volunt inque suis regionibus primordia generis humani extitisse: sed nugæ hæ sunt & Apinæ.

Unus Moses ipsissimam hujus rei veritatem prodit nobisque inculcat. Is non Peloponesum Europæ, non Ægyptum Africæ, sed Asiam hoc honore donat; quod in ea homo ex terra matrice ortus obstetricantibus divinâ omni potentiâ & sapientiâ. Ille *Gen. 2. 10.* nos docet, primos homines, ac totius generis hnmani parentes fuisse Adamum & Evam: eorum sedem & patriam in Hedene. Ubi autem ac quâ terrarum parte Heden fuerit, quæque regio, de eo multi viri doctissimi diversimode sentiunt. Nullus *Notis in Genes. cap. 2. v. 10. edit. ejus postrema.* autem accuratius & verisimilius, meo quimeo quidem judicio, eùm designat, quàm Polyhistor ille Franciscus Iunius: Ille Hedenem dicit esse regionem eam, quæ est in Mesopotamia, circa *Babyloniam Auranitidem*, aut ipsam *Babyloniam*; sitam, juxta Ptolemæi assignationem, prope *Apameam*, inter *Euphratem* & *Tigrim*, subter *Seleuciam* intra latitudinis gradum 33. & 35. longitudinis verò 79. & 81. Idque ita probat luculenter tum aliis rationibus, tum præsertim dictissimâ commentatione de quatuor fluviis, quos Moses testatur transiisse regionem *Hedenis*; nempe Pischonem, Gischonem, Chidekelem & Euphratem; ut nulli

nulli alii regioni illa assignatio probabilius possit convenire, quàm terræ Babyloniæ.

Si verò Ægyptii se inde jactare volunt quod omnium populorum sint primi, quod tellurem habeant præ aliis nationibus ob uberem fertilitatem, cum primis, alendis hominibus, quos produxerat, aptam: id nulli populo convenientius quadrat, quàm qui orti sunt in regione *Hedenis* & circum circa. Nomen *Hedenis* id approbat: significat id delicias, amænitatem; quæ precipue ex felicitate soli & cæli. Viridarium id indicat beati illius Paradisi, cujus hortulanus ipse Deus; quo Solis oculus nihil ullibi terrarum pulchrius aspexit aut opimius. In eodem tractu, & climate, quasi sub uno cælo, inque eâdem provincia, respectu totius mundi, est terra sancta *Canaan*; quæ fluxit lacte ac melle: ubi botri tam grandes, ut pondere suo duos bajulos delassârint; Ad eorum vineum generosissimumqne liquorem nihil tota Ægyptus ostentare posset simile. Cujus omnibus aliis terris præcellentem ubertatem scriptis suis decantârunt & admirati sunt etiam ipsi profani historici. De quâ Curtius asserit, *quod refudans toto ferè solo humor, qui ex Euphrate & Tigri, per aquarum venas manans solo Babylonico felicitatem affert maximam*; non minus, quam *Nili* humiditas *Ægypto*. De quo Plinius testatur, quod *segetes bis in anno secentur, tertiò depascantur; ubi soli est maxima* *Histor. naturalis lib. 18. cap. 17.*

ma exilitas, ibi messes reddere cum quinquagesimo fœnore; ubi latius, etiam cum centesimo quinquagesimo. Adeo ut provida philanthropia divina, in nullam meliorem sedem primum hominem, ipsique, ob illibatam adhuc integritatem dilectum collocare, quam in Hedenis confinia, potuerit.

Idem ferè ex eo colligi potest, quod à condito primo homine usque ad diluvium nulla deductio hominum ultra viciniora Babyloniæ loca: nullæ res gestæ reperiuntur alicubi contigisse, quam circum circiter eadem: Peregrinatio Caïni, vel fuga ejus atque exilium, quod notatur Genes. 4. 16. fuit in terra Nodi; quæ regio fuit, secundum meliores Geographos, in desertâ Arabiâ: ibidem circum circa fabricata est arca. Nec ullæ sunt historiæ, quæ ulteriores commigrationes extra Asiam, & quidem aliquas ejus partes, *Mesopotamia, Hedenique* non satis vicinas, commemorent. Nam nihil ulterius longinquiusve factum actitatumve annotat Moses: Is verò multis parasangis omnes alios historicos antecedit. Nec enim mirum est, usque ad tempora Diluvii copiosiorem hominum multiplicationem non fuisse, quàm quibus magna pars Asiæ habitari colique potuit: quum ejus primordium cæperit ab unico Adamo & Eva. Moses certè, si qua alia longinquior didu-

ctio

ctio hominum fuiſſet, non magis eam reticuiſſet ante diluvium factam, quàm poſtea: quando diligenter & accuratiſſimè omnes populorum diſperſiones, quæ per Aſiam, Europam, Africam à Diluvio contigerunt, enarrat.

Quæ autem cauſa fuerit, cur potius Deus in Babylonia Hedeneque voluerit primos homines creare & collocare, quàm in alia aliqua vel Aſiæ, vel reliqui orbis parte, quis tantus Apollo, ut hoc meliùs dicat,

Quàm quibus in terris cæli non ampliùs ulnas
Tres pateat ſpatium?

Quòd ſi verò alibi, non ibi hoc fuiſſet factum, itidem rogare poſſes, cur potius alibi, quam in Babyloniæ tractu. Aliqua tamen cauſa ejus ante eſt notata.

Si vero altiùs ea eſt rimanda, num fortè aliquis valde erret à ſcopo, ſi dicat, ideo voluiſſe in illo mundi loco, aut prope eum, ortum generis humani fieri, ubi deſtinaverat æterna ſua præſcientia ponere ſuum *Sanctuarium*, in quo rectè ab homine coleretur; quod factum fuit *Hieroſolymis* in regione *Paleſtinæ*, prope propter ſub eodem cæli climate? Ac cur non ſe potuit *Heden* extendere in tantum ſpatium, quantum eſt inter *Babylonem* & *Judæam*, quum multi

multi ſub eo comprehendant ingens illud ſpacium, per quod quatuor Hedenis fluvii longè latéque ſe diffundunt? Tum etiam, quia circa eundem ferè locum naſci Deus voluit & exoriri generis humani Redemptorém, & vitæ æternæ ſalutem homini reparare: ut ſic inibi, ubi lethiferum vulnus à tartareo ſerpente acceperat, contrito draconis capite, medicinam animæ reciperet? Conſilia & myſteria Dei næ ſunt profunda? ecquis certò dicat hoc procul abire à vero? Sanè pietati Chriſtianæ non adverſatur.

Oſtenſo jam, quod *Hedenis* pars illa, in qua ortus primus eſt homo, primaque ejus domus fuerit tractus *Babiloniæ*: pergamus porro animadverſum, quomodo inde progreſſu temporis in reliquas terræ partes ſit facta progreſſio & commigratio hominum. Reverà quotquot poſtea provinciæ, regna regioneſque fuerunt inhabitatæ, fuerunt totidem *Hedenis* coloniæ. *Ægyptii* ſibi hanc quoque dignitatem ſumma aut impudentia, aut inſcitia volunt ab *Hedenitis* furari. *Athenienſes*, quin & alios multos populos per Africam, Aſiam atque Europam volunt à ſe proſeminatos plantatoſque, & quidem ante aliquot millia annorum, (ut ex *Herodoto & Diodoro* eſt videre) quum neque Athenienſium ſolum cælumque, neque ullarum nationum aliarum, neque ipſi, neque ipſe omnino

exi-

existeret mundus. Quorsum igitur impudens crassumque mendacium?

Missis igitur his Ægyptiacis tricis, sequamur vestigia divini nostri Mosis: Ex eo ante diluvium, extra Asiam ullam hominum propagationem fuisse factam, uti antea attigimus, non potest colligi. Hic igitur eam nos quoque sistamus. Præstat enim silendo cum Mose de ea re nihil statuere aut pronunciare, quàm aliquid non verum asserere absque Mose. Præsertim quum illud inquirere nobis sit propositum, quomodo hominum diffusio facta sit, non ante, sed post diluvium.

Diluvium aliquod fuisse horrendum, quo totum non solum genus humanum, sed & animalium terrestrium volucrumque fuit deletum, exceptis admodum paucis ex unoquoque genere, in confesso est apud omnes gentes, Christianas, Judæas, ethnicas, barbaras; celebratumque ab omnium nationum historicis. Quamquam, præter Mosen & eum sequutos Judæos, Christianosque scriptores, omnes ethnici in eo non parum sunt hallucinati, & à Mosis vero oraculo recedunt. Id quod lucis à Mosis historia acceperunt (nam non plus de eo toto visu proprio, vidissent, quam talpæ aut vespertiliones, nisi ex Mosis historia accepissent) involucris suis tenebricosis obscurârunt.

De

De causâ finali hujus diluvii mirum est quantopere profani Scriptores concinant Mosi: nempe quod Deus eo vellet perdere impios illos Gigantes, omnesque alios sceleratè viventes atque adeo adversus eum rebellantes, ut immani erecta altissimaque mole, Deum ipsum proposuerint oppugnare in cælo atque inde eum quasi deturbare. Causam vero efficientem aliqui audent hujus cataclysmi pronunciare fuisse aspectus & concursum Astrorum omnium concitantium tantam vim aquarum operatione suâ & vi physicâ: idque eò, quod hic concursus tum fuerit in signo Capricorni; qualis si contingeret in Cancro, signo solstitiali & æstivo, futurum esse ut æstu mundus conflagraret: ac si denuo in Capricorno, similem expectandum cataclysmum: [Perotus pag. 538. 56.] At quam id futile sit, ex eo clarum est, quod anno 1528. similis concursus ac synasterismus stellarum fuerit, qualis tempore diluvii, nec tamen similis inundatio extiterit. Certè unus Deus author effectorque hujus diluvii. Cujus ira, ob scelera mundi, inflammata, restinguere potentiâ suâ ea voluit tam horribili aquarum concumulatione.

Prima *Paganorum* à Mose aberratio est de nomine eorum, qui superstites à diluvio fuerunt, & per quos restauratio generis humani in reparato mundo est facta; uti & de numero. Moses dicit servatos fuisse

in arca homines octo, viros quatuor, Noachum patrem cum tribus filiis, Shemo, Chamo, Japheto, singulosque cum singulis uxoribus, quas Moses non nominat. *Pagani* duos tantum, *Deucalionem* regem *Thessaliæ*, filium *Promethei*, cum uxore *Pyrrhâ Epimethei* patrui ipsius filiâ. Sunt quidem alii, qui putant diluvium, quod tempore Deucalionis fuit, non fuisse idem quod tempore Noachi: illud enim fuisse tantum super *Thessaliâ* & vicinis aliquot regionibus, aliud verò fuisse longè majus super toto orbe. Plerique tamen scriptores ethnici senserunt *Deucalioneum* esse universalem illum cataclysmum, qui fuit tempore Noachi.

In eo quoque convenit *Paganis* cum Mose quòd *Deucalion* cum *Pyrrha* uxore sit servatus navigio, ut Noachus cum uxore sua, tribus filiis nuribusque in navali domicilio magnæ illius arcæ. Sed in eo à Mose discrepant, quod illi arcam, finitâ inundatione, dicant consedisse in culmine *Parnassi*, qui mons est *Thessaliæ*; hic verò in monte *Ararato*, qui est mons majoris *Armeniæ*, ubi jungitur mari *Caspio*, imminetque *Assyriæ* & *Mesopotamiæ* (unde *Noachus* arcam erat ingressus) non procul à monte *Tauro*: quem montem Curtius vocat, à Chaldæis mutuata voce, *Cordæum*; Ptolemæus atque alii *Gordiæum*.

Locus insuper proprius, ubi restauratio

humani generis facta fuit, non fuit *Parnassus* aut *Thessalia*, uti *Pagani* commentantur, sed haud dubie *Hedenis* provincia *Babylonica* & planicies *Senear*. Etsi enim Noachus cum suis in monte *Gordiao* arca exierit; quis dubitet, quin terra arefacta, rursus ad sedem patriam redierit? ut sic renasceretur humanum genus ubi initio productum fuit?

Deinde in modo reparandi humani generis Pagani bis per omnes dissonant à Mose chordas. Moses id factum naturali propagatione marrat, per usitatam viri fæminæque conjunctionem. At illi quid? Larvas nobis depingunt, & risum movent ipsis etiam pueris. *Deucalionem* ajunt contristatum de interitu humanæ prosapiæ, quum videret se cum sola uxore relictum, atque, ob senectutem gravem, utrumque progenerationi impotentem, consuluisse oraculum *Themidis*, ut consuleret, quo pacto regenerari homines possent: Illam ænigma reddidisse; ut scilicet ipse uxorque *Pyrrha* trans humeros ossa matris ad tergum jacerent, inde mox homines proventuros. Ejus verò ænigmatis enodandi *Oedipum* ipsum fuisse *Decalionem*: qui matrem hanc terram est interpretatus, ossa verò ejus lapides: persuasisse autem uxori, ut oraculi consultum sequerentur: moxque collectis lapidibus eos retro se jactitasse, atque è vestigio quos *Deucalion* jece-

rat

rat lapides, viros factos, quos *Pyrrha*, fœminas. O vanas hominum mentes! Hem! quæ ludibria! Mente concipiatur, annon horrore contremuerint à nova sua ipsamet sobole ipse *Deucalion* & *Pyrrha*, velut à spectro subito comparente, atque ipsi liberi annon terrore concussi sint, tanquam ab hoste, visis primo nunquam ante visis parentibus suis? Sed agè, omittamus has fabulas. Ac postquam satis nunc constat ubi, à quibus, quoque modo genus humanum à Diluvio renatum atque auctum sit, videamus insuper, quæ familiæ populique à Noacho & filiis ejus oriundi sint, & in quas Regiones progressi eas occuparint.

A Noacho ullos alios liberos esse genitos aut superstites mansisse in *Arca*, præter tres, *Shemum*, *Chamum* & *Japhetum* ex Sacris literis non apparet: aut ab eo ullas alias gentes provenisse, quam per tres illos filios. Ubi hoc memorabile notandum est, quod, etsi Noachus à diluvio nullos alios filios aut homines è corpore suo proprio produxerit, tamen verus parens sit per filios humani totius generis in secundo restaurato mundo, non minus, quàm Adamus prioris in primo mundo. Quæ autem posteritates & Nationes ex iis oriundæ sint, quoque transmigrarint diserte ac nominatim Moses assignat: præter illas vero à nullo exortæ sunt aliæ. De tota autem illa populorum nationumque genealogia, *Gen.* 10.

 nullus,

nullus, ad meum quidem sensum, studiosius, pensiculatius & magis apposite ad explicationem capitis totius Geneseos decimi meditatus est, quam Phænix illa Biturigum Fr. Funius. Post quem aliquid commentari super hac re desino, quia non possem quicquam afferre in medium melius aut certius. Illud totum huc transscribere esset actum agere; & alienæ messis plena plaustra in horreum proprium inferre. Qui igitur de eo enucleatius cupiunt doceri, Junium adeant.

In synopsi tamen proponam, qui præcipue populi ex quoque trium illorum filiorum Noachi per Asiam, Europam & Africam propagati sint, idque ad filum capitis illus decimi Geneseos. Locus itaque, in quo seminarium omnium per totum mundum gentium comparatum fuit excrevitque, est planicies *Shinnear*, quæ est regio *Babyloniæ*, pars *Hedenis* in *Mesopotamia*.
Gen. 11: Ibi urbs prioris *Babylonis*, est condita, cum immani illa turri, cujus fastigium volebant perversi illi ædificatores erigere usque in cælum. Inde facta est per totam terram à progenie filiorum Noachi dispersio ac fætificatio omnium Nationum. Cujus rei occasio fuit, quod homines illi, qui tum circa illam regionem *Sinnear* progeniti erant à filiis Noachi, usque ad id tempus, ferè omnes degenerantes à pietate primorum progenitorum, evaserant impiissimi ac

ac feroces contemptores Dei. Qui ut impunius possent scelerate agere & libidini malè agendi tanto audacius obsequi; nec ob id, ut priores illi profani, qui in primo mundo diluvio deleti erant, eadem pæna afficerentur ac perirent, turrim altissimam illam ædificabant, & ei adjunctam maximam munitissimamque urbem *Babylonis*, quo sic essent tuti ab omni malorum pænarumque inundatione, & ipsius, ut existimabant Dei cælique telis. Quem furorem atque audaciam vere Gigantæam ac barbaram quo Deus reprimeret, confusione eos percussit linguarum, non jam diluvio, ita ut alteri alteros nequeuntes intelligere, coacti fuerint à cepto cessare, & quam possent quique longissime à se invicem, tanquam ab hostibus suis cum familiis in diversas regiones profugere. Hinc igitur facta est illa populorum disseminatio, & idiomatum linguarumque diversitas. Ita omnipotens ille Mundi Dominus ex malo potuit elicere bonum. Ostenditque non se alligatum uni modo scelera puniendi; sed ad id millenis se instructum armis.

Notandum hîc in transcursu, quod in eo aberrarint scriptores ethnici à S. Scriptura, quod non satis memores, quod ex eâ didicerant, quòd tradant audaciam illam, qua mole ingenti conjecta ex altissimis *Pelio*, *Ossa*, *Olympo* montibus; Jovem cælumque oppugnare parabant, occa-

ſionem fuiſſe *Deucalionei Diluvii*, cum fuerit cauſa diviſionis linguarum? Sic nunquam non, quum à divina traditione & monumentis diſceditur, error committitur. Quanquam hoc homines Pagani luce naturæ animadverterint; duris nodis duros eſſe adhibendos cuneos, enormibus & inſolitis ſceleribus deberi graviſſimas inſolitaſque pœnas.

Intueamur jam ex Moſe progreſſum atque egreſſum è *Regione Shinnear* populorum, quique ex poſteritate Noachi eorum Principes fuerint aut Duces & κεφαλαιώται. Japhetum Moſes initio capitie 10. ponit de tribus fratribus poſtremum, licet fuerit primogenitus, quia volebat ab ipſo ordiri populorum genealogiam, ut ita contextus hiſtoriæ commodiùs connecteretur. De hac nationum propagatione hoc initio obſervandum; quod Japheti poſteri occupaverint ſeptentrionaliorem *Aſiæ Europæque* partem: Schemi vero progenies meridionaliorem Aſiæ: & Chami nepotes aliquam quidem Aſiæ meridionalis partem & totam penè Africam incoluerint. Ita ut Deus mira ſua providentia Shemitidis collocaverit medios inter Iapheti & Chami poſteros: eiſque tribuerit temperatiorem, meliorem, ſuaviorem & commodiorem Mundi plagam, Forte quia Schem ejuſque nepotes fuerint ſeminarium veræ Eccleſiæ chariſſimorumque Dei filiorum: quibus

quibus ideo in illis locis, quæ *Hedeni* ejusque delicioso horto fuerunt propinqua, mansionem attribuit, ut ipsis esset tessera ac symbolum, fore ipsos ejus olim paradisi cælestis incolas, cujus ille terrestris & inferior erat typus.

In singulari nomenclatura nationum explicanda sequar Fr. Junium; quia ille mihi certior atque oculatior videtur omnibus aliis: & si alicubi forsitan discedit extra amussim (quod quidem oculus meus non potest percipere) propius tamen mihi ab ea recedere videtur, quam reliqui.

Iaphetus igitur statuitur à Mose, ex filio Gomero, proseminator *Cimmeriorum* aut *Cimbrorum Asiaticorum*; unde & *Albani* & *Phryges*, circa *Bosphorum*, *Phrygiam*, *Galatiam*, quæ interiora sunt *Asiæ*: ab iisdem *Cimmeriis* aut *Cimbris Cimbri Europæi* transmigratione profecti. Ex Magogo oriundi sunt *Scytæ*, *Carmani*, *Sarmatæ*. Ex Madaimo *Medi*, voce planè indicante originem. Ex Iavane *Iones*, arguente id nomine, & aliqui alii *Græci* haut dubie prope *Ioniam* incolentes. Ex Thubale *Iberi Asiatici*: qui seminium *Iberorum in Hispania*. Ex Mescheco *Cappadoces Mosinique* antiqui. Ex Thira *Thraces* prope *Pontum* & *Propontidem*. Rursus ex Aschenazo Gomeri filio populi *Ponti* regionis & *Bithyniæ* processerunt, ut de his lacus fluviusque *Ascanius* apud *Bithynenses* existens

 mani-

manifesto innuit. Ab his populis postea commgiratione facta cum *Cimmeriis* ortos *Germanos* existimat Carion in Chronicis: cui testimonio volunt esse *Ascaniam familiam* etiamnum hodie illo antiquo nomine gloriantem: etsi nullum *Germaniæ* nominis vestigium à Mose sit expressum. A Riphato altero Gomeri filio prognati sunt *Arimphai Paphlagonesque* apud montes *Riphæos*. A Thogarma tertio Gomeri filio, incolæ *Armeniæ minoris*; quorum Reges *Tygranes* sunt appellati voce quidem corrupta, attamen umbram adhuc aliquam retinente. Ab Elischa Javanis filio *Ælisæi* vel *Æoli Helladesque* propagati: Ex Tharschiso coloni *Ciliciæ*, in qua *Tharses* patria Divi Pauli: Ex Cithimo altero Iavanis filio *Cethidis* & citerioris *Ciliciæ incolæ Ciprique*; unde *Cetion Cypri* oppidum: Ex Dodamino, (qui 1. lib. Chronicô: cap. 1. 7. vocatur Rodanim) *Dores* & *Rhodienses*; quorum insulam *Rhodom* aliqui volunt vi maris à *Doribus* avulsam, & è mari subito emersisse.

Ex Chamo per Cuschum progeniti sunt *Arabes* in *Asiæ* meridie: per Mizraimum *Ægyptii*: Ex Putho alii aliqui *Aphricæ* populi, prope fluvium, quem Ptolemæus *Phthut* appellat. Porro à Chami filiis eorumque posteris pene omnes populi *Africæ* progerminaverunt. Ascahano vero, quarto ejus filio, populi illi omnes qui re-

cen-

censentur à versu 15. capitis hujus 10. usque ad ✝ 20. qui longè latèque dispersi fuerunt à terminis *Zidonis* per meridionalia & orientaliora Asiæ loca, usque *Indias Orientales* & ultra *Taprobanem*. Inter quos fuerunt *Philistæi*, *Samaritani*, *Sodomæi* & reliqui inimici posterorum Shemi.

Schemo huic peculiaris hîc honos & laus à Mose tribuitur, quod fuerit proseminator filiorum omnium Heberi, id est *Hebræorum*, unde rectâ lineâ Magnus Abraamus & sancta illa posteritas Patriarcharum Prophetarumque, flos ille & medulla populorum omnium, peculium Iehovæ, συμπολῖται & gaudium Angelorum. In hujus Shemi terrena prosapia enarrandâ cætera Moses est parcus; credo quia vix operæ pretium putavit, insistere diu morarique describendæ transitoriæ atque indigniori progeniei ejus, cui adscripsit populi æterni & cælestis progeniturам. Solius Ioktanis abnepotis Shemi prosapiam, eorumque aliquam terræ inhabitationem paucis attingit: de quibus posteà, occasione data, aliquid nobis differetur. Diutius autem morari in magis singulatim describendis omnium Noachi filiorum eorumque posterorum, per orbem terrarum sedibus, non placet: ne actum quod bene est, agere iterum videamur velle: inspiciatur de eo latius Fr. Iunius, & alii in hoc caput Mosis decimum, illiusque materiam.

Talis itaque à Diluvio fuit generis humani & nationum distributio ex unica superstite familia Noachi per *Europam*, *Asiam*, *Africam* earumque regiones. At quid de recenter cognito orbe? de *America* & *Magellanica* totaque *Australi*, extra *Africam* & orientalem *Indiam*, mundi parte! Ad initium an illa fuit ab ullis omnino hominibus, ante diluvium habitata insessaque? Certe non nihil est, quod dubios nos de eo reddat; aut potius non dubios, quod id non factum. Nullum ejus vestigium præbetur ex Mose, aut tota S. Scriptura. Aut si ita fuit, latere id potuisset illum non multiscium, sed divina inspiratione, & ex accurata, de rebus humanis, disciplina Ægyptiorum ferè omniscium? Si latere non potuit, an ille id, in tam diligente traditione ejus, quod de hominum primordio & propagatione est, voluit non manifestare? Deinde an credibile est homines primos in meditullio Asiæ ortos, inque ea veluti incunabulis auctos voluisse transmigrare tam longinque, trans maria & freta æstuosa, itinere multo incommodissimo, ad ignotam terram nec magis notum cælum; quum ante se, post se atque undique circumquaque haberent totam Asiam, Europam, Africam cultoribus vacuas? regiones optimas, fertilissimas amœnissimasque, ad quas facilis continuata terra patebat aditus? Idque, cum primis illis temporibus nondum po-

potuerit esse tam diffusa hominum progerminatio, ut *Europa, Asia* & *Africa* nimis iis fuerint angusta? Haut itaque aliter videtur statuendum, quàm quòd *America* utraque aut tota *Magellanica* ab Adamo usque ad diluvium à nullo homine fuit habitata, aut quæsita. Atque id quidem eò magis, quod nec Moses, nec ullus locus sacr. litt. indicium ullum faciant, usque ad Diluvium progressos fuisse homines ullos habitatum ex *Asia* ullam partem *Europæ*, aut *Aphricæ*: quæ tamen regiones planâ semitâ jacebant ante pedes oculosq;.

Sed quid de eo? An post diluvium usque ad tempora Mosis ulla hominum possessio in *America* & *Magellanica* fuerit? An ejus ullum indicium in Mosis historia, præsertim capite supra citato apparet? Uti Fr. Iunius caput illud explicat, ne verbum quidem ullum de ulla hominum transmigratione in eas partes, aut in eis habitatione facit.

Benedictus tamen Arias Montanus, in Appendice illa quam adjecit Bibliis Regiis, ut de tota prosapia Noachi, sic de genealogia Schemi primogeniti Noachi, quædam herclè non contemnenda profert: è quibus conjectura fieri potest non obscura, tempore Mosis idque circum circa de America & ejus habitatoribus aliquid fuisse cognitum. Asserit enim Montanus in *Peruana*, ad mõtes, qui ab Hispanis *Andes* vocantur, superesse adhuc urbem antiquissimam *Juktan* dictam.

Antiquit. Indaic. lib. 1. cap. 9. & in catalogo posterorum Noachi ad cap. hoc 9. sub finem ejus addito.

dictam. Hinc colligit (id quod Junius de Juktame altero Heberi filio ejusque posterorum sedibus in medio relinquit) quod à *Joktanis* nepotibus atque ex ejus latere oriundis *Peruana* fuerit occupata *Juktanque* urbs nomen auctoris illius gentis retineat. Idque eò magis, quod Moses disertè asserat, habitationem filiorum *Joktanis*, fuisse ad montes *Orientis*: eosque dictos הַר הַקֶּדֶם *Montes Orientis*: quia longissimi sunt omnium Montium, qui hactenus sunt visi: siti circa *Cusco*, in *Peruvia*: seseque porrigunt à tertio gradu ab Æquinoctiali circulo, transversim usque ad tertium gradum ultera Tropicum Capricorni, reflexo gressu inde in figuram V. usque pene ad ipsam Æquinoctialem recurrentes: quod duplex spatium est transversim dimensum sexaginta globi terrestris graduum, id est, miliarium Germanicorum nongentorum. Merito igitur per excellentiam dicantur *Montes*; non enim sunt aut colliculi, aut terræ verrucæ, si quæ aliæ. Nec ideo putandum Mosen non disignasse hos montes, quod eos vocet *Orientalis* aut *Orientis*: nam etsi nobis sint occidentales, tamen, propter Globi convexitatem, *Bactrianis* illisque *Asiaticis* vicinis orientales sunt; illis enim est oriens, qui nobis occidens.

Quandoquidem igitur Moses filiis nepotibusque *Joktanis* adscribit suas sedes ad hos *Montes Orientis*, quos probavimus ex

Ariæ

Ariæ Montani ſententia eſſe *Peruvianos* Andes, certè Moſis tempore, *Peruanam* fuiſſe aliquatenus inhabitatam & ipſi Moſi cognitam, quî non credatur?

Cognita autem & habitata *America* quod fuerit tam à parte Auſtrali, quam Septentrionali, id eſt, tam *Peruana*, quam *Mexicana*, ejus, ex ipſis ſacris Bibliis, colligi poſſunt non invalida probamina: Primo, narratur in iis, quod Salomon obtexit Domum Dei magnam, id eſt anterius templum *Hieroſolymitanum* auro *Peruajim*: ecce ipſum nomen *Perou*, ſive *Peru*. 2. *Paralip.* 3. 6. Ponitur autem duali *Hebræorum* numero, tanquam duæ *Perua*, quia *America* diviſa eſt velut in duo grandia membra, quæ referunt figuram duarum velut manuum ex iſthmo *Panama* & *Nombre de Deos*, velut ex uno carpo procedentium: quarum altera antiquum adhuc nomen obtinet, altera ab urbe metropolitana, & præcipuo totius illus Septentrionalis plagæ regno, *Mexicana* indigetata eſt. Quàm autem utraque hæc regio abundet auro hodierna experientia, & *Hiſpanorum* avaritia, regioque eorumque ærario, notius eſt, quàm ut probari oporteat: Et quidem auro optimo, quale id notatur fuiſſe, quo Rex Salomon Templum decoravit. Adhæc grandi inſtructa claſſe navali Salomon miſit ſuos in *Ophir*, atque inde ſibi adferri curavit ſingulis tribus annis immanem ſtupendamque

1 *Reg.* 9. 26 & 10. 11 22.

que auri vim; ſcilicet quadringenta & viginti talenta; quæ efficiunt, juxta peritorum calculum, vicies quinquies centena & viginti millia aureorum.

Ophir autem ſeu *Oupher*, tranſpoſitione exigua vocis elementorum, an non *Perou* eſt? unde etiam aurum *obrizum*, velut *ophirizum*, pro optimo auro Plinio ac *Romanis* reliquis, probatum. Sunt quidam, qui putent (ex Joſephi Antiquit. Iudaicarum lib.8. cap.2.) fuiſſe hanc *Ophir Cherſoneſum auream*. Sed vix certo conſtat, quæ ſit Ptolemæi *Cherſoneſus aurea*. Aliqui eam putant eſſe inſulam *Iapanicam*, aliqui hodiernam *Malaccam* in regno *Siam*. Sed neutri convenit ſitus cæli, quem Ptolemæus ſuæ *Cherſoneſo* adſcribit: quin potius *Perua* convenit: Ptolemæus enim ita eam ſtatuit, ut per eam tranſeat *Æquator:* quod certè fit in *Peruana*. Joſephus vero regionem illam, unde ad Salomonem allatum ternis annis aurum, non vocat *Cherſoneſum auream*, ſed *terram auream*, uti jure *Perou* nominari & *America* tota poteſt, ob auri abundantiam. Tum ex eo conjici poteſt voluiſſe Joſephum innuere *Peruam*, quod dicat eam olim *Sophiram* fuiſſe dictam, quam Arias Montanus dicit illam regionem fuiſſe, in qua *Andes* montes ſunt, *Sepherumque* fuiſſe illos montes, quos Moſes ſupra citato capite vocat *Montes orientis*. Atque ita confirmat fere Joſephus

ſephus Montano, quod non vano augurio *Andes Peruanos* judicet montes *Sepherinos* eſſe. Huic conſentaneum eſt, quod Joſephus dicit illam fuiſſe terram *Indiæ*: eſt utique *Peruana* & *Mexicana Occidentalis India*. Tum illud non abnuit fuiſſe *Ophir* & *Peruajim* Salomonis regionem auream, quod 1 Reg. 9. dicitur inde allata pretioſa ligna, ſimias, ebur, pavones aut pſittacos: ibi enim adhuc hodie animalium illorum magna copia, tum adhuc inde adportantur varii generis pretioſa ligna, ut Guaiacum, Braſilianum & ſimilia. Præterea ex rubro mari, ubi Salomon claſſem ſuam comparavit, *Americam* verſus non impedita aut difficilis potuit eſſe navigatio; nam præternavigando *Aphricam* rectus eſt ad eam curſus. Quæ omnia ſanè veriſimillimum efficiunt, *Ophir* & *Peruajim* Salomonis eſſe ipſam *Americanam terram*. Cui tum penè infallibile argumentum eſt illud, quod tres annos impenſos ſacra Scriptura commemoret, ut navigatio hæc perficeretur: ergo longinquè illa regio *Ophir* debuit eſſe ſita. Quomodo autem ſomniari poteſt, vel ad *Iapanenſem* inſulam, vel ad *Malaccam*, vel ullam omnino *Indiæ orientalis* partem, opus fuiſſe trium annorum, à *Sinu Arabico*, expeditione? cum longiſſimi ad illas ſpatii enavigatio perfici queat trium menſium tempore? At antequam *Peruanam* & *Mexicanam* à mari

Rubro

Rubro appellas, & negotiis absolutis eo redeas, impensis annis tribus facile fuit opus. Præsertim eâ ætate, cum navigandi scientia adhuc fuit rudior. Verisimilius videri posset, institutam fuisse Salomoni hanc navalem expeditionem ex mari Rubro in regnum *Beachi*, è regione *Javæ* majori, in *Terra Australi* siti: quod & fertilissimum est auri, & recto cursu ex mari Rubro potest adnavigari. Sed refutatur id eo, quod itineri illi perficiendo, non tribus annis, sed vix anno unico eundo & redeundo sit opus. Simile itaque omni est vero, *Americam Peruamque* tempore Salomonis fuisse & cognitam & ab hominibus infessam habitatamque, idque à posteritate Noachi.

Porro est conjicere, tempore Plinii atque ante, aliquid notitiæ fuisse de *Ophiriæ* regione & ex eâ flexâ Peru: quandoquidem, ut ante vidimus, nominatum Romanis fuit & cognitum pro auro optimo Obrizum, id est *Ophirizum*: ut D. Hieron. notat comment. in Jeremiam. Eidemque adhuc certius argumentum est, quod Flav. Josephus, qui vixit tempore Vespasiani & Titi, meminit ut ante est relatum, *Terræ aureæ*; quam ostendimus minimè absimiliter debere accipi non pro alia, quam regione *Americæ*. Ex Plutarcho vero animadverti quoque & colligi potest, sub Imperatore Trajano, sub quo is vixit, non-

Hist. Natur lib 33. cap. 3.

Tractatu de Imagine Lunæ.

nullam

nullam fuisse de *Occiduo Orbe* cognitionem. Refert ille, narratum sibi à quodam suo amico Philosopho *Sylla*, quod accepisset ex relatu ejusdem peregrini, jacere ad occasum æstivum magnam terram continentem, in qua hic illic & *Græca* nationis sermonisque habitarent homines. Eum cæpisse magnam aviditatem videndi magnam *Insulam* (sic enim nostrum hunc *Orbem Orientalem* appellabat) atque variis jactatum erroribus, per mare, per terras, per gentes diversas, per multa discrimina rerum tandem appulisse *Carthaginem*; inde vel in *Italiam Romamque*, vel eo, ubi cum *Sylla* egit. Laudatus fuit peregrinus iste à *Sylla* quod esset magnus philosophus, & rerum multarum undiquaque peritus. Fusius ego hanc historiam enarravi cap. 25. *Libri mei de Lingua Belgica*. Raptus eâ fui in magnam admirationem. Nec putare possum aut somnium id fuisse, aut mendacium purum putum Plutarchi, tam insignis & cordati viri. Itaque etiam quî non censendum, non plane ignotum fuisse illis temporibus *Occidentalem illum orbem*?

Admirabile verò quam est illud quòd, postquam cognitæ terræ illæ opulentæ tunc, & *Romanis* & aliis fuerint, non incesserit eos cupido classibus illo pervadere, & ramos illos aureos velleraque pretiosiora *Iasoniis* inde, ad imitationem Salomonis, auferre. Certè stupendum est, id intenta-

tum

tum fuisse, cumprimis Romanis, inferorum ac superorum scrutatoribus, tamque divitiarum avaris. Nescio cui causæ hanc *Americanorum*, ab illis *Harpiis* & *Gryphibus* non spoliatorum felicitatem adscripsero; an quod non satis clara exiterit ipsis *Indiarum* illarum notitia, obliterata non parum, post Salomonem edacitate longævi temporis? aut quòd non innotuerit ipsi, ut terra ipsa, ita ejus opulentia? aut quod tæderet pericula subire tam longinquæ & discriminis plenæ navigationis? præsertim cum nullo modo tanta adhuc esset tum temporis navigandi experientia, qualis jam est nostrorum Argonautarum? ignotoque tum adhuc usu nauticæ pyxidis, non ausi fuerint se tam vasto Oceani salo committere, ex quo nec evadere quidem salvi potuissent? aut quia negotii sibi tantum videbant, in hoc Orientali orbe devincendo & tuendo, incumbere, ut de illo Occiduo tam procul dissito, non putarint sibi cogitandum? aut quia mundi summus moderator uti Salomonem instigatu æthereo eo deduxit, ita *Romanos* & alios inde prohibuit retinuitque?

Insuper non minus mirum est illud, quod per tot sæcula inde à Trajani temporibus, sub tam potentibus Imperatoribus & Regibus ethnicis Christianisque, tamque multis, ita notitia *Indiarum* illarum *Occidentalium* & *Australium* obdormivit,

ac si

ac si in rerum natura terræque orbe non fuissent: Idque usque ad annum ferè M D ineuntem. Amplifico hæc paulo latius in *Lingua mea Belgica*, caufamque aliquam tantæ oblivionis assigno. Proinde ab eo regerendo jam manum levo. *Cap. 25.*

Denuo vero cognitio hujus *Occidentalis* & *Australis orbis* revelata fuit, ipseque tam diu latens detectus, ab anno 1498. non sapientia aut providentia humana, sed casu, non tamen sine directione divina. Id ita contigit.* Id temporis Ferdinandus Rex Hispaniæ classem emisit ad explorandum, si quæ forte insulæ & incognitæ terræ in Oceano alicubi essent. Tum navis quædam ex Hispanico littore solvens, vi tempestatis agitata proculque abrepta, inter Meridiem & Occidentem ad ignotam & inaccessam insulam fuit delata. Ea deinde maris ventorumque difficultatibus fracta & oppressa, rerum omnium indiga in insulam *Maderam* appulit, paucis salvis, sed inter alios ipso nauclero. Christophorus Columbus Genuensis tum *Maderam* inhabitabat, navigandi scientiam probè callens, & occasione oblata callidè utens. Is has hominum è naufragio reliquias hospitio perhumaniter excepit quæ ad universam illam navigationem præcipue pertinebant, diligenter ab iis præsertim navis gubernatore, percunctabatur: ex iis situm novæ inventæ insulæ, adjectis longitudinis latitudinisque

Hæc ex Epistola Ioan. Metelli I.C. quæ præfixa est Historia, de Rebus. Emanuelis Regis. Hieron. Osorii Episcopi Algarbiensis.

que gradibus edidicit. Paucis post diebus, gubernator omnesque socii navales, morbo ab inedia aliisque gravissimis incommodis contracto obierunt. Novi hujus ac primi *Indiarum* repertoris nomen patriamque Columbus suppressit: quicquid ab eo didicit reticuit. Animo autem secum hæc meditans & sæpe multumque repetens, Geographiæque rationibus firmatus, fieri non posse putavit, ut tam vasto spatio ultra Gades nullis interjectis terris, se Oceanus porrigeret, quale inde est per orbis circuitum, usque ad *Asiæ* Orientales fines. Cui accedebant Platonis, Aristotelis, Senecæ aliorumque doctorum argumenta Cosmographis expendenda relicta; quibus alias in immenso hoc Oceano continentes terras, aliasque insulas reperiri debere existimabant. Eas autem se, si necessaria classe juvaretur, reperturum credebat. Itaque has suas cogitationes Regi primum Ferdinando, ac deinde Ioanni Regi Lusitaniæ, tum Galliæ quoque & Britanniæ Regibus exposuit. Quibus postulata negantibus, & à nullis fidem consecutus, tandem Regem Hispaniæ Ferdinandum rursus aggressus, ei persuasit, ut sumptus explorandis rebus propositis suppeditaret. Sic Columbus rem tentavit, paulatimque *Indias Occidentales* alias aliâs invenit, atque ita ejus inventionis author immortali nomine, sed alieno indicio atque infortunio, celebratur.

Nau-

Nauclero illi in *Madera* mortuo idem in eo contigit à C. Columbo, quod optimo Virgilio à Bathyllo de illo celebri disticho, *Nocte pluit tota &c.* meritoque manes naucleri illius incessere possunt Columbum iisdem Virgilianis versibus, Ego

Occiduas reperi terras, tulit alter honores:
Sic vos non vobis nidificatis, aves.
Sic vos non vobis vellera fertis, oves. &c.

Ad hunc itaque modum *Australis orbis Americanusque* semper usque à mundo creato, fuit; ad Noachum & diluvium usque latuit, nec habitatus fuit: inde post aliquot sæcula & cognitus & habitatoribus possessus fuit: Denuo per multa sæcula oblivione, tanquam alta Oceani abysso, submersus fuit, donec avorum nostrorum memoria rursus ex profundo in celeberrimam cognitionem emersit.

Exploremus jam, quâ viâ ex *Asia*, ubi primordia humani generis extiterunt, quæque officina omnium gentium fuit, nec non ex reliquo nostro orbe homines in *Indias occidentales illas* devenerint. Neque enim difficile cogitatu est, quâ viâ, quaque ratione ex *Asia* posteri Noachi pervenerint in *Africam* & *Europam*. Adhærent enim illæ partes sibi invicem continente tellure, & accedi ad eas ex aliis potest terrestri itinere. At *America* & *Magellanica*

gellanica disjunctæ sunt undique à nostro orbe mari & fluctibus: nec intrari in eas potest, nisi per freta & undas. Nisi quis velit dicere fuisse aliquando eas *Asiæ*, per Isthmos alicubi & terrestres aliquas angustias, junctas: uti *Peruana* vel *Pariæ* terra adhæret, angusto velut vinculo Isthmi *Panamæi*, *Mexicanæ*, & *Peloponesus Atticæ*: atque vel temporis mordacitate, vel maris aquarumque furore angustis illis aditibus deturbatis, ab *Asia* esse separatas. Quemadmodum explicatum est supra, quod Rhodus Insula, quorundam opinione fuerit avulsa à continente regione *Dorica*: ut rescissa *Sicilia* ab *Italia*;

Virgil. Æneid. 3.

Quæ loca vi quondam & vastâ convulsa ruinâ,
Dissiluisse ferunt; cum protinus utraque tellus
Una foret: venit medio, vi Pontus & undis:
Hesperium, Siculo latus abscidit.

Unde & Lucanus,

At postquam gemino tellus elisa profundo est,
Extremi colles Siculo cessêre Peloro.

Sic volunt aliqui *Africam* ad *Gades* connexam fuisse *Hispaniæ*, & à mari duplice erosum Isthmum; ut nunc in se invicem trans-

transeant fluctusque alternent Oceanus & Mare Mediterraneum. Et Valerius Flaccus asserit, fuisse aliquando

-- Lybiam cùm rumperet advena Calpem Oceanus.

Adeo ut fuerit siccus transitus olim à *Calpe* monte *Hispaniæ* ad *Abylam in Africam.* Quod etiam Joannes Tivinnus eruditissimus Britannus accidisse existimat illi freto, quod est inter *Gallias* & *Britanniam*: id Isthmum fuisse, & longinqua vetustate erosum, nunc permeabilem esse. *Commentar. Anglicorum lib. 1*

At verò utcunque hæc vera sint, & allatis testimoniis sit adhibenda fides: tamen neque apud illos, neque apud ullos alios scriptores quicquam apparet, quod unquam ulla parte talis Isthmica aliqua connexio fuerit Orbis novi ad Orbem hunc nostrum. Deinde differentia inter freta *Galliæ*, *Siciliæ*, *Hispaniæ* & quæ inter *Americam* & *Asiam*; rursusque inter *Asiam* & *Magellanicam* interfluunt; ubique tanta est, ut licet inter illas angustias aliquis terræ nexus fuerit, non tamen fuisse potuerit inter *Americam* & *Magellanicam* ullibi cum *Asia*. Est itaque hoc indubitanter statuendum, non alia ratione potuisse ab Orbe *Europæ*, *Asiæ* atque *Africæ* perveniri in Orbem *Americæ* atque *Magel-*

Magellanica, quàm navalibus vehiculis. Unde facile eſt conjectu, multum temporis fuiſſe elapſum, à reſtauratione generis humani, per Noachum ejuſque proſapiam, antequam tranſitio ſit facta ex continente *Aſia* in alios orbes. Namque & frequentia hominum maxima debuit fuiſſe, priuſquàm è terrarum meditulliis ad maris littora ſe diffuderunt, & ex nota terra ad ignotas tranſmigrarint. Deinde non initio ſtatim uſus navium fuit cognitus: atque illæ cum excogitatæ jam eſſent, non dubium eſt quin aliquo diutino maris conſpectu, & navigandi tentamine hominibus debuit accedere audacia ſeſe committendi ac credendi tam horrido vaſtoque aquarum & fluctuum deſerto: non enim exigui, mollis ac debilis animi fuit hanc audere audaciam: ſed

Horat. Carm. lib. 1. Ode 3.

Illi robur & æs triplex
Circa pectus erat, qui fragilem truci
Commiſit pelago ratem
Primus: nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus,
Nec triſteis Hyadas, nec rabiem Noti.

At verò an fortuito primi homines, non propoſito ex Aſia in Americam aut Magellanicam, itinere navali devenerint, tempeſtatibus & violentia ventorum jactati (uti

(uti ſupra audivimùs accidiſſe Nauclero illi Hiſpano) quiś affirmaverit? Fortè ita evenit cum uno aut altero: ſed haut dubiè deſtinato conſilio etiam ab aliis id eſt tentatum ad quærendas novas ſedes incolatuſque. Et quidem omni rationi eſt conſentaneum, qui primi hoc in animo habuerunt, tentaſſe atque exploraſſe, ubi locorum fuerit anguſtius maris interſtitium, ac compendioſior faciliorque tranſmiſſus. Is, prout ars Geographica & adhuc dum ipſa experientia commonſtrant, eſt fretum *Anian*, quod intercurrit inter *Aſiam* & *Mexicanam*; juxta promontorium *Tenduc* in regione *Aſiæ Ung*, & promontorium de *Eſcondido* in *America Mexicana*: circa gradum latitudinis LV. Quod interſtitium eſt graduum circiter decem in Æquatore: quæ ſunt miliaria Germanica CL. Nullibi notari poteſt inter *Aſiam Americamque* anguſtius mare. Hinc ferè docti omnes ex *Aſia* in *Americam* tranſmigratum autumant. Etiam Magnus ille Pliſſæus Lib. de Relig. Chriſtiana cap. 8. Qui tamen neſcio quo ſphalmate in eo ſit lapſus, quod dicat non latius eſſe hoc fretum *Anjanum Gaditano*, inter *Hiſpaniam* & *Africam*, cùm id vix ſit amplius ſemigradu *Æquatoris*, id eſt, octo miliaribus *Germanicis*. A parte autem *Europæ* eſt ferè tantundem ſpatium ab *Orcadibus Scoticis* uſque ad *Iſlandiam*, quantum

est fretum *Anjanum*. Ex *Islandia* verò in *Groenlandiam* vix est latitudo trium graduum æquinoctialium, quæ sunt miliaria circiter quadraginta: inde usque in terram *De Laborador* vel *Corterealem* non longior transitus quam IV. graduum. Inde porro exigui sunt trajectus, qui *Danubii* fluvii latitudinem non excedunt, per aliquot insulas in continentem *Americæ*. Hinc vero patet terrestris aditus per totam *Mexicanam* & *Peruanam* longè lateque usque ad fretum *Magellanicum*. Ad quem quidem modum potuit populorum gentiumque disseminatio fieri per omnem utramque *Americam*.

Quod autem tam fortuita & inopinata jactatio, quam voluntaria commigratio ex *Europa* in *Americam*, atque ex ista in illam, idque eâ viâ, quâ modo ostendimus, sit atque esse potest; id obscurè quidem, sed tamen aliquo modo palam est ex narratione Plutarchi; libro De Imagine Lunæ, quam supra attigimus; & in libro nostro *De Lingua Belgica* fusius recitavimus atque explicuimus.

Solventes itaque hinc ex *Asia* transfretando angustias Anjanas, illinc ex *Europa* occidentalioribus littoribus, discurrendo per *Islandiam*, *Frislandiam*, *Groenlandiamque*, illud immanium Balænarum domicilium, peragravinus *Americam*, atque per eam deduximus tum Noachidas alios, tum

tum noſtrum audax Iapeti genus, uſque ad fretum *Magellanicum*. Pandamus jam vela ac transmittamus in ipſam *Auſtralem Magellanicam*. Unde quaque viâ in eam hominum ingreſſus? in immenſam illam naturæ rerum partem, vereque toto alio orbe diviſam? Ab occidentali plaga non eſt dubium quin ſe homines trajecerint in eam ex aliqua extima parte *Americæ*, à litore freti *Magellanici*, circa *Anguſtias Victoriæ; Omniumque Sanctorum*, ut hodiè ab *Hiſpanis* vocantur. Ubi non major eſt ſali latitudo inter terram illam *Auſtralem* & *Americam Patagonumque regionem*, quam *Danubii* eſt ad oſtium *Euxinum*, vel *Propontidis* inter *Thraciam* & *Aſiam minorem*: ac proinde non uſque longa aut operoſa transfretatio. Sed quid vetat, quin etiam ab orientali plaga ex inſulis orientalis Indiæ fuerit petita & acceſſa *Terra Auſtralis*? Certè ex *Taprobana*, quæ eſt hodierna *Sumatra* facilis jam antiquitus fuit tranſmiſſio in *Javam Majorem*: inter quam & continentem Terræ *Auſtralis* interlabitur fretum, quod, ubi anguſtius eſt non excedit ſeſqui gradum æquinoctialem, id eſt, miliaria Germanica circiter XXIV. Quomodo verò potuit latere hæc terra ante duo millia annorum, quum tum ab inſulanis illis tam multarum populoſarumque inſularum longè lateque navigatum ſit, ac velificando diſcurſum ad vicina loca?

quomodo detecta ab iis non fuerit insessa & habitata, præsertim quum multarum aliarum mercium, imprimis auri, escæ illius, hominibus illiciendis adeo potentis, sit ditissima?

Sic igitur ex semine Noachi universæ orbis regiones fuerunt longo temporis progressu, quaquà versus, ad omnes cæli plagas, per cunctos *Orientis*, *Austri*, *Occidentis* & *Aquilonis* cardines, disseminatæ occupatæque. At oppidò difficilior est cogitatio comprehensioque, quomodo bruta animantia ex orbe Orientali Asiæ, Europæ & Africæ potuerint devenire per maria & freta in *Magellanicam* & *Americam*. De avibus totoque genere alato fortè quis dixerit, quod volatu & remigio alarum freta omnia & fluctus potuerint superare. Cæterum perpendatur hoc paulo penitius, nec arripiatur amabo præfestinatim nimis & temerè. Quid? an non infinitum genus est alitum, quod pennis adeo est tardis & gravibus atque ab aquis tam abhorrente ingenio, ut nec audeant se commitere flumini lato non amplius unico stadio, aut miliari communi; nec volatu possent explere tantillum spatium? uti genus nostrum omne gallinaceum, phasiani, struthiones & similes? Quomodo ergo fretum *Anjanum* & similia maris spatia multa miliaria longa transmittere possent? Adde quod infinitæ sint avium grandium, minuta-

nutarum in *America*, *Mexicana*, *Peruana*, *Magellanicaque* ſpecies, quæ in *Aſia*, *Africa*, *Europa* nec ſunt, nec unquam fuerunt, antequam navibus inde huc ad nos fuêre delatæ. Ergo ſpecies illæ ex noſtro orbe in Occidentalem illam aut Auſtralem non potuerunt aut volando, aut alia ratione pervenire.

Sed forſitam piſces commodius potuerunt nando ex noſtris fluminibus & maribus in maria & flumina *Occidentalia Meridionaliaque* tranſire. Examinetur & illud propius. An non quam plurima genera piſcium circa *Americana* littora, inque illius & *Magellanica* maribus fluviiſque reperiuntur, quorum nullum unquam videtur aut naſcitur noſciturque per *Aſia*, *Europa* & *Africa* maria amneſve? Quî ergo hinc eo pervenêre? Tum an non ponderoſiora ſunt piſcium corpora, quàm ut pinnis ſuis minutis poſſint emetiri, ſine defatigatione, tam immenſum ſpatium, quantum eſt à noſtro hoc mundo in illum *Occiduum Auſtralemque?* Nec libenter piſces, ut & reliqui greges animalium, ex nativis ſuis locis demigrant longinque, ſed amant commorari, velut in patria & adhærere ſuæ agnatæ familiæ, in genitalibus ſuis aquis, gentilique ſalo. Unde fit ut in diverſis aquis diverſæ ſpecies generis ſquamati inveniantur, & piſcatu educantur.

Si autem aves nec volando, nec pisces natando à nostro hoc orbe pervenerunt in illum *occiduum*, multo minus assequi cogitatione datur, quomodo reliqua animalia terrestria, quibus nec pinnæ, nec alæ sunt, potuerint eò pervenire? Tametsi enim animalia quædam natare tantum possunt, ut fluvium aliquem tranent non usque latum, tamen durare non possent, donec transirent aquas aliquot miliaria dena aut vicena sese extendentes: idque sine refectione ulla cibi potusve. Et sexcenta sunt animalia, quæ ne tantillum quidem audeant in aquis fluitare. At vero, inquit, ab hominibus in navigiis bestiæ bipedes quadrupedesque è nostris terris in illas *Indias Occidentales sunt translata.* Quàm vero hoc non pensiculatim perpensum ac pronunciatum! Quis voluerit genera leonum, ursorum, tigrium, leopardorum & similium ferocium tamque noxiorum animalium aut navibus imponere, aut eorum truculentiæ in eadem cavea sese credere? Scilicet ut serpentem & draconem in sinu foverent? Quis voluerit illa pericula, quæ mera sunt calamitas & strages omnis innocuæ salutarisque pecudis, & omnis rei bonæ, opera non parva secum in quæsitas optatasque terras adducere, illorumque non minus, quàm sui colonias illic collocare? Apage hos cogitatus! Deinde annon in *Indiis* illis multa sunt genera quoque tam feroci-

rocium & sylvestrium, quam cicurorum animalium, quorum nullæ similitudines unquam in *Asia*, *Europa*, *Africa* aut visæ sunt aut memoratu antiquorum scriptorum cognitæ? Quam stupemus, quandò ea videmus, ad eorum formas, lineamenta, colores, pilos totamque faciem, ac si ex cælo cecidissent?. Quomodo ergo à nostri orbis hominibus, apud quos nunquàm fuêre eò delata sint?

Porro de multis arboribus, herbis aliisque plantis, anne idem est statuendum: quod non potuerint esse à nostris in illas partes transvectæ; postquam nec semina earum ulla, nec species sunt inventæ, antèquam inde ad nos sunt allatæ? Certè irrefragabile hoc est atque indubitatum testimonium, multa genera non tantum herbarum plantarumque, sed etiam avium, piscium, animantiumque terrestrium non esse ex *Europa*, *Asia*, *Africaque* in *Indias Occidentalem Meridionalemque* deportatas; quod & nunquam in eis exstiterunt: Aut propter alias supra relatas rationes eò deportari, aut pervenire potuerunt. Si verò tam multæ atque innumeræ rerum species *Indiæ* habent, ac non aliunde, quàm à se & apud se: quomodo non & omnia avium, piscium, animalium terrestrium genera potuerunt habere, absque quod à nostris eo delata & transvecta sint: etiam

ea,

ea, inquam, quorum nos in nostro orbe & semina & species habemus?

Sed dices, si non ex *Asia*, ubi prima conditura, sicut hominum, ita omnium animantium plantarumque fuit, per *Europam*, & *Africam* in *Americam* omnia ea devenerunt, quomodo ibi sunt, & eorum illa tam est locuples? Dicam, quod fortassis videbitur magnum maximum paradoxon; atque ajo: Quod is, qui animalia plantasque fecit collocavitque in *Asia*, idem quoque eorum species & semina constituit atque produxit in *America*. Idque simili potentia & arte, similique materia, qua species & genera rerum produxit in *Asia*, circa *Hedenem*: addita eadem vi & benedictione singulis multiplicandi ac procreandi sui similia. Quod quidem firmum clarumqne redditur hoc pacto: quod, cum ibi sint, aut eo delata oportere necessario aliunde, aut à Deo ibi locata & producta. Innumeræ autem species omne genus ibi sunt, quæ alicubi nunquam sunt repertæ; ergo illæ saltem à nostris hominibus aliunde non sunt importatæ, ac proinde ab ab ipso Deo ibi factæ & collocatæ. Uti porro aliquæ illæ innumeræ species ibi à Deo sunt factæ, cur non omnino omnes? eadem enim potentia & scientia præsto Deo fuit in omnes, quæ in multas: ejusque bonitas & sapientia dubitandum non est, qu in

quin voluit prospicere de cunctis necessariis, in posterum illic habitaturis.

Nec refragatur huic nostræ sententiæ S. Scriptura: ne quisquam putet, nos eâ convellere revelationem, de productione animalium brutorum, Mosis; quasi ille asserat ad rerum exordium ea primitus esse procreata in *Asia*, atque inde pervenisse in alias mundi partes per generationis multiplicationem. Etenim Moses magis sententiam nostram roborat, si bene ad narrationem ejus attendatur. De piscibus initio sic infit: *Deum jussisse in genere omnibus aquis maribusque* (non unis Asiaticis) *ut producerent reptilia, id est, natantia animantia: atque ita abunde ea producta fuisse:* unde quid aliud pronunciandum, quam non specimen tantum unum atque alterum singulæ speciei piscium provenisse hoc divino jussu, aut uno in singulari loco, sed passim, per omnes aquas, magnaque copia. Ad eundem quoque modum scribit Moses de avibus, *quod, quaqua cælum expanditur, volatilia facta fuerint super totius terræ superficiem, quam longè lateque patet.* In eandem sententiam loquitur de animantibus terrestribus: *ut produceret terra bestias terræ & jumenta secundum suas species.* At pars illius terræ non exigua *America*: cur igitur non ex jussu divino illa quoque produxerit ea

Gen. 1. 20, 21.

Ibid. v. 24.

similiter, atque *Asia?* quin & *Europa*, *Africa*, & *terra Australis?* Illud neque id evertit, quod dicatur à Mose, *animalia*
Gen. 2. 19. *omnia fuisse ad Adamum adducta à Deo, ut videret, quod nomen cuique inderet:* nec potuisse Adamum indere nomen, neu ad eum adduci, quæ ad extremas oras *Europæ*, *Asiæ* & *Americæ* tum fuissent procreatæ. At quid incommodi aut absoni, ut adducta ad eum sint animalia, iisque nomen indiderit omnibus, quæ commodè adduci potuerunt? Num verò catagoricè sequitur; Adam indidit nomina bestiis ad eum adductis: Ergo nullæ fuerunt longinque propeque aliæ? Sic necessariò sequeretur; non plures aut alias ullibi terrarum esse aut fuisse animantium species, quam quibus in Asia productis nomina indidit. Verum enimvero, nunquid experientia commonstrat, uti modò quoque allatum paulò superius fuit, innumeras esse species in *India occidentali*, quæ in *Asia* nunquam fuêre? Uti nec eò potuerunt pervenire aut species multæ in *Asia* productæ & ab Adamo nuncupatæ, aut *Asiæ* nunquam notæ, Adamoque nunquam nominatæ aut visæ. Quod mihi perenne ac decumanum testimonium remanet, Animantia *America* non esse aliunde eò perducta, sed inibi indigena productaque. Nec video itaque, cur

cur non firma hæc noſtra de eo ſententia,

Ceu immota ſilex, ſtet, vel Marpeſia cautes?

Ex prædictis probatiſque huc uſque etiam hoc neceſſariò adſtrui debet; ſimiliter in omnes inſulas, majores, minores, paſſim in Oceano tam à continente terra, quam à ſe invicem projectas, non allata animalia; ſed à Deo fuiſſe quoque facta inibi & collocata, non minus, quam quæ in *Aſia* & ei adhærentibus orbis partibus vivunt paſcunturque.

Pro mantiſſâ ac ἐπιμέτρυ vice addam hiſce hanc appendicem: An diluvium Noachicum pervaſerit quoque ad *Indiam occidentalem* aliaſque remotiores terras aut inſulas. Concludet id aliquis haud dubiè firmiter ac pro rato ex ſcripto Moſis; ubi diluvium hoc ejuſque vim deſcribit: dicetque omnia omnino animantia, ubicunque terrarum fuerint, cunctaque viventia eſſe deleta; omnes item herbas, plantas & arbores fuiſſe penitus exſtirpatas, tam per *Americam* atque inſulas omnes, quam in *Aſia*; exceptis iis, quæ à Moſe ſunt in *Arca* aſſumpta. Argumento duplice ex Moſe deſumto hoc putant firmari. Primò, quia disertè atque exer- *Gen. 7.*

tè dicit; *expirasse omnem carnem super terra existentem: omne id deletum, in cujus naribus erat halitus vitæ*: verbo, omne corpus vivens, quod degebat in terra, ex vocibus *omnis caro*, & *in superficie terræ*, ducitur conclusio; nihil in ulla parte terræ vivens fuisse non deletum rabie illius immanis diluvii. Sed nunquid sæpenumero voces illæ *omnes universales* Dialecticè, Rhetoricè, Grammaticè per Synecdochen accipiuntur singularius? num sexcenties sensu necessario restringuntur ad illa sola, quibus res aliqua contigit? non comprehensis aliis, quibus non idem contigit. Num & similiter intelligi potest, diluvio magnam partem rerum viventium esse deletam, adeoque illa omnia, quæ Deo visum est eo tollere è medio, etsi alia non attigerit? ac si omne vivens tam latè sumendum est, ut nihil excipiatur: neque Noachus cum suis, nec animalia, quæ in arca fuerunt, indeleta manserunt. Sic *superficies terræ* sumenda est synecdochicè pro ea parte terræ, ad quam diluvium erupit atque inundavit. Infinita sunt loca tam apud alios scriptores, quam in ipsa sacra Scriptura universaliter pronunciata, quæ necessariò singulariter debent ac pro parte intelligi. Tum certè, quod alicubi in terra fit, fit id in ejus superficie, etsi non ubique & in omnibus

nibus ejus partibus. Adeo ut adhuc salvum maneat; non necessariò ex Mosis verbis inferri, per universum mundum animalia omnia fuisse diluvio extincta, etiam in *America*. Alterum argumentum inde ex Mosis relatu deducitur, *Quod tanta fuerit altitudo profunditasque hujus diluvii, ut exuperavit altissimos montes:* ac proinde etiam pervaserit quicquid usquam terrarum fuit. Sed neque illud necessariò evincit, etiam pertigisse usque ad *Americam* & alia remotissima ab *Asia* loca. Etenim, quamvis violentia furorque undarum in diluvio tantus fuerit, ut altissimos quosque montes qui sunt in *Asia* & vicinis regionibus; *quindecim cubitis* transscenderint, non ideo tamen inundaverint æstu suo *Americam*: tanta enim est altitudo convexitatis terræ ab *Asia usque Americam*, ut summitatem *Atlantis* ipsius, omniumque aliorum totius terræ montium infinito superet: planum tamen centricum hemisphærii septentrionalis, subter quod conditur *America* ferè tota, invadere non potuerint. Nisi velis dicere, aquas extra terræ mundique centrum posse existere ac remanere. Insuper, eo modo videri posset totus terræ globus undiquaque circundatus aquis in aëre pependisse. Quod rerum naturæ non est consentaneum aut conveniens. Præterea, etsi natura-

turaliter tanta vis aquarum non potuisset contineri, quin ubique permanasset atque omnia absorpsisset, an non Deus Opt. Max. qui omnia fert verbo suæ potentiæ. Ὁ φέρων τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, potuit refrænare ac retinere rabiem diluvii, ne ulterius pervaderet, quam ad illos, eaque loca perdenda, in quibus erant illi, ob quorum scelera diluvii stragem atque perniciem comparaverat? At ante diluvium supra fuit ex S. Scriptura comprobatum, non fuisse ullos homines in *America* & plurimis aliis terris & insulis; ideoque nec peccatores, nec peccata. Qui ergo conveniat ejus justitiæ & benignitati, ut deleverit ea, per quæ & in quibus homo nemo peccaverat? Nunquid furorem aquarum potuit tum compescere; uti in Mari rubro, contra naturam eas erectas tenebat, instar duorum parietum saxeorum, ut populo Judaico innoxio parceret ab illo exitio, quo punire volebat scelera & impietatem Ægyptiorum eorumque Regis? Non igitur ex sacris literis, neque ulla ratione proba asseri potest; diluvio omnes res viventes omniaque animalia, per universam terram, fuisse deleta.

Hebr. 1. 3. *Exodi 14.*

Quin id indubitanter asseri debet, non esse ubique aut in *America*, aut *Magellanica*, aut multis insulis id factum. Idque eo, quod

quod ita ſtatueretur ſecundò in illis locis omnia animalia & herbas plantaſque, ut in ipſa origine mundi, eſſe denuoque creata. Deus juſſit Noacho, ut de omnibus animantium ſpeciebus, par unum ſecum in *Arca* aſſervaret, ut illa ſeminarium eſſent, unde rurſus illa genera, quæ interierant, poſſent reſtaurari. Atqui inde reſtaurari in *India occidentali* non potuere illæ ſpecies, & genera animalium, quæ ibi ſunt: tum quia in regionibus illis aliæ ſunt plurimæ ſpecies, quæ nunquam in *Aſia* fuerunt: tum quia ex *Aſia* eò rurſus deferri nullo modo potuerunt, ut ſatis ſuperque ſupra eſt probatum. Ergo, quæ hodiè animantia aut in *America* aut in aliis remotioribus ab *Aſia* regionibus ſunt & vivunt, aut ſupermanſiſſe in diluvio oportet neceſſariò, aut iterum poſt diluvium eſſe & ſecundò creata. At iſtud adverſatur ex diametro ſacræ Scripturæ, quæ nos docet, poſt ſextum principii & originis Mundi diem, Deum plane ceſſaſſe ab omni opere creationis. Itaque conſiſtit hoc immotum: diluvium ad *Americam* aliaſque *Indias* regiones non permeaſſe, aut animalia ibi exſtinxiſſe. *Gen.* 2. 2, 3

Exegi hoc monumentum: Anno Ætatis meæ LXX. Deoque gratias ago ac debeo mortalis, immortali, immortales, quod tantum mihi animi corporiſque virium

rium indulſerit, ut ſuper hiſce nobilibus præclariſque problematibus hæc, qualiacunque ſunt, licuerit meditari. An ea, ut æs perennatura ſint, neſcio. Saltem hoc à mei æquo Lectore impetrare liceat; ut cogitet illud Menandri:

Ὁ προκαταγιγνώσκων δὲ πρὶν ἀκοῦσαι σαφῶς,
Αὐτὸς πονηρός ἐστι, πιστεύσας κακῶς.

id eſt:

Qui damnat antequam audiit clarè ſatis,
Scævus vir eſt, exiſtimans minus bene.

Nota-

Notata ad Scriptum meum, de origine Animalium, & migratione Populorum.

DILUVIO potuisse periisse omnes plantas & herbas non adeo absurdum videri debere, & rursus nova omnia prodire ac propullulare ex terra uti initio creationis: Idque vi illius mandati, *Herbescat terra, &c. Gen. 1.* quod velut infinitam periodum durare in infinitum, censit Basilius, & affirmat sæpius *homil. 5. in hexaemeron.* Etiam credibile est spatio dierum 150 plantas tam altè sub aquis sepultas aut immersas, ut nullum aërem potuerint capere, suffocatas emarcuisse: uti adhuc experientia docet fieri. Et Noach potuit vineam plantasse, id est propagasse labore & cultu, postquam repullulaverat à diluvio, etsi non superstes aut viva manserit: uti plantatione propagata & culta fuit ante diluvium quum principio rerum absque cultu ullo provenit è terra. Nec refellit repullulationem, aut vivas mansisse plantas, certo affirmat quod columba folium olivæ in arcam attulit: nam extinctis arboribus & plantis folia emortua & rami manent superstites: erat hoc signum quidem

Ambr. Hexaem. l. 3. c. 6.

dem

dem denudationis terræ, sed non argumentum firmum quod plantæ vivæ manserint sub aquis.

Ibid. c. 11. Noxia aut nocumenta rebus creatis non adfuisse ante lapsum, astruit Basilius *Homil. 5. in Hexaemeron, circa medium.*

Aug. De Gen. ad liter. l. 3. cap. 15. 16. 17 18. Amb. Hex. aem. lib. 6. c. 3. Animalia bruta posse gigni ex terra spontanea & indita vi, sine mixtione maris & fæminæ, censet Basil. *Homil.* 8. *in Hexa: sub initium.* Idque etiamnum hodie & in omni terræ parte, ex vi scilicet primi mandati &c. uti probat exemplo aliquot animalium; idem de reptilibus *Homil.* 7. & aquatilibus *Homil.* 8.

Objectio. Si animalia ex terra possent oriri, Deus non jussisset Noë assumere in arcam. Resp. Multa captui humano inconcinna de eo occurrunt: uti de insectis, muribus &c *August. Lyran. in Gen. cap.* 6. *p.* 51. *col.* 3. & de cibo pro carnivoris, unde concludi potest, non omnia ad conservationem specierum in arca fuisse. Et forte tantum mansueta, ut eorum species tanto citius posset reparari & multiplicari. Deinde fieri non potuit, ut ex ultimis Asiæ, Africæ, Europæ finibus ex America Magellanicaque adducta sint ea animalia, quorum species in Armenia, & vicinis locis non fuerunt.

An ferocia illa adfuerit animalibus truculentis leoni, pardo, ursæ, &c. ante lapsum, quæ post lapsum?

An

An climata diversa terræ cælique fuerint ejusdem qualitatis, ante lapsum cujus nunc sunt?

An ferocia animalia in arcam adducta; & si id factum, an cicurata fuerint? An tantum innoxia & utilia: ferociaque & noxia rursus è terra propullularint?

Origenes *Homil.* 1. *in Gen. p.* 5. sentit animalia resque malas ac noxias tam fuisse à Deo creatas prava, vel qua nunc sunt natura noxia.

Gen. 6. dicit Deus se perditurum non tantum homines & cuncta existentia in terra, sed ipsam terram: non massam, sed omnem ejus speciem & ornatum, ergo & herbas, &c.

In arca fuisse Leones & Tigres distinctos à cicuribus, per cubilia aut caveas in secunda arcæ concameratione, Origenes existimat *Homil.* 2. *in Gen. p.* 9. Et credibile est: sicque in arca fuisse potuisse. Non tamen, quin miraculo ferocia exempta aut cohibita fuerit, uti in cavea Babylonica ante Danielem, cum à Mose introducta sunt. *August. Quæst. in Genes. lib.* 1 *quæ.* 4. 5. *&c.*

An, ut Origenes sentit *Hom.* 2 *p.* 9. *in Genes.* carnivoris tot viva animalia, ut pro anno suffecerint, sint introducta; uti pro reliquis alia pabula? Dubium mihi: nam sic non bina binaque ex immundis, & septena ex mundis introducta oportet, ut textus habet, sed infinita. Num ergo miraculo

Deus

Deus omnia pavit uti Israelitas in deserto, veluti Christus multiplicatis panibus paucis & duobus pisciculis: quia omnia in arca & diluvio hoc miraculosa.

De magnitudine arcæ ex Origenis *Homil. 2. in Genes. p.* 10. contra Apellem.

Miraculo etiam factum quod impii non inhibuerint æditicationem arcæ: & cum facta esset, non irruerint in eam cum Noacho.

Nulla creatura mala. Aug. 10. 3 433. a. 2. Creaturæ sui simile generant t. 10. 114 b. c. 1. De diluvio & arca. t. 241. a. 1. 260. c. 1. t. 4. 37. a. b. 2. t. 6. 114. a. b. 2. t. 5. 185. a. 1. Animalia intrabant Dei nutu in arcam. Aug. t. 5. 185. a. 2. De alimentis convenientibus in arca. ibid.

FINIS.

